

OWSICA

Opracowanie:

Bielawska Hanna

Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Konsultacja merytoryczna :

- Ewa Domańska - Oddział Nadzoru Przeciwepidemicznego
- Bożena Szaladzińska - Oddział Mikrobiologii
i Parazytologii Lekarskiej

**Wojewódzka Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna
w Bydgoszczy**

OWSICA

- **OWSICA** to choroba wywołana przez owsika ludzkiego (*Enterobius vermicularis*).

Ma często charakter choroby przewlekłej, nawracającej , rzadziej ostrej, niekiedy przebiega bezobjawowo.

OWSICA

- W Polsce należy do najczęściej występujących chorób pasożytniczych przewodu pokarmowego człowieka. Z uwagi na sposób szerzenia się owsicy **najczęściej stwierdza się ją u dzieci**, przebywających w skupiskach, takich jak przedszkola, szkoły, internaty, domy dziecka, placówki zbiorowego wypoczynku wakacyjnego. Dorośli zarażają się owsikami rzadziej.

OWSICA

- **Spadek zachorowań na owsicę, który następuje wraz z wiekiem człowieka, tłumaczy się wzrostem odporności organizmu i prawidłowo ukształtowanymi nawykami.**

OWSICA

OWSIKI to małe, białe robaki, nicienie, występujące tylko w ludzkim organizmie. Przypominają nitki bawełny ze zwężonymi końcami o długości 5 -12 mm.

OWSICA

Owsiki pasożytują głównie w jelicie grubym, ale spotykane są również w miejscu połączenia z jelitem cienkim. Żywią się wyssaną treścią oraz substancjami zawartymi w treści jelitowej. Produkty przemiany materii pasożyta, jego wydzieliny i wydaliny, mogą wywierać toksyczny wpływ na organizm człowieka i w ten sposób dawać bardzo przykre objawy.

OWSICA

Dość często **dorośle osobniki** wydostają się z kałem na zewnątrz żywiciela i są widoczne jako niewielkie, zazwyczaj ruszające się, obłe twory, barwy szaro białawej.

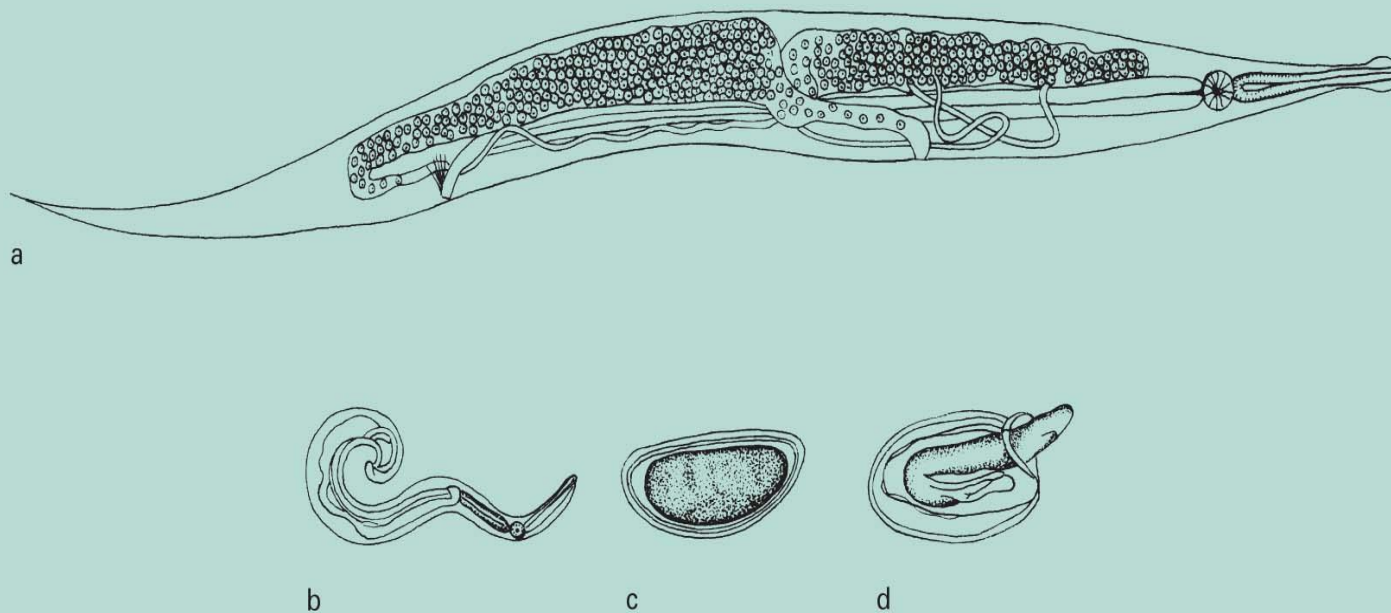
OWSICA

Samce giną zaraz po spełnieniu swej roli reprodukcyjnej.

Samice żyją około 4 tygodni.

Wędrują nocą w okolicy odbytu niekiedy przedniej części pochwy (w przypadku kobiet) składają tam ok. 8000-12000 jaj

OWSICA

Ryc. 12.13. Rodzina owsików: a – samica, b – samiec, c – jajeczko, d – wykluwająca się larwa (wg A. Pytla)

OWSICA

Jaja są składane poza organizmem człowieka, aby zapewnić odpowiednią wilgotność oraz temperaturę 30-36 stopni Celsjusza. W środowisku zewnętrznym, w sprzyjających warunkach (duża wilgotności i umiarkowana temperatura) mogą zachować inwazyjność do 4 tygodni, natomiast w środowisku gorącym i suchym tylko przez kilka dni.

OWSICA

Źródło zarażenia

ZARAŻONY CZŁOWIEK

OWSICA

Drogi szerzenia

- **Bezpośredni kontakt z zarażoną osobą**
- **Kontakt z miejscem, powierzchnią skażoną przez chorą osobę (np. poprzez zabawę wspólnymi zabawkami, w piaskownicy, w toalecie, kąpiel w basenie, korzystanie ze wspólnej pościeli itp.)**

OWSICA

Drogi szerzenia

- 1) retroinwazja - larwy rozwijające się z jaj znajdujących się na odbycie wracają z powrotem przez odbytnicę do jelita grubego
 - 2) droga pokarmowa - przeniesienie do jamy ustnej i połknięcie jaj z zanieczyszczonych rąk i przedmiotów, a w szczególności : pościeli, bielizny, ręczników, zabawek oraz zanieczyszczonej jajami żywności.
- Autoinwazja to przeniesienie za pośrednictwem rąk z okolic odbytu do ust jaj owsików i ich połknięcie.

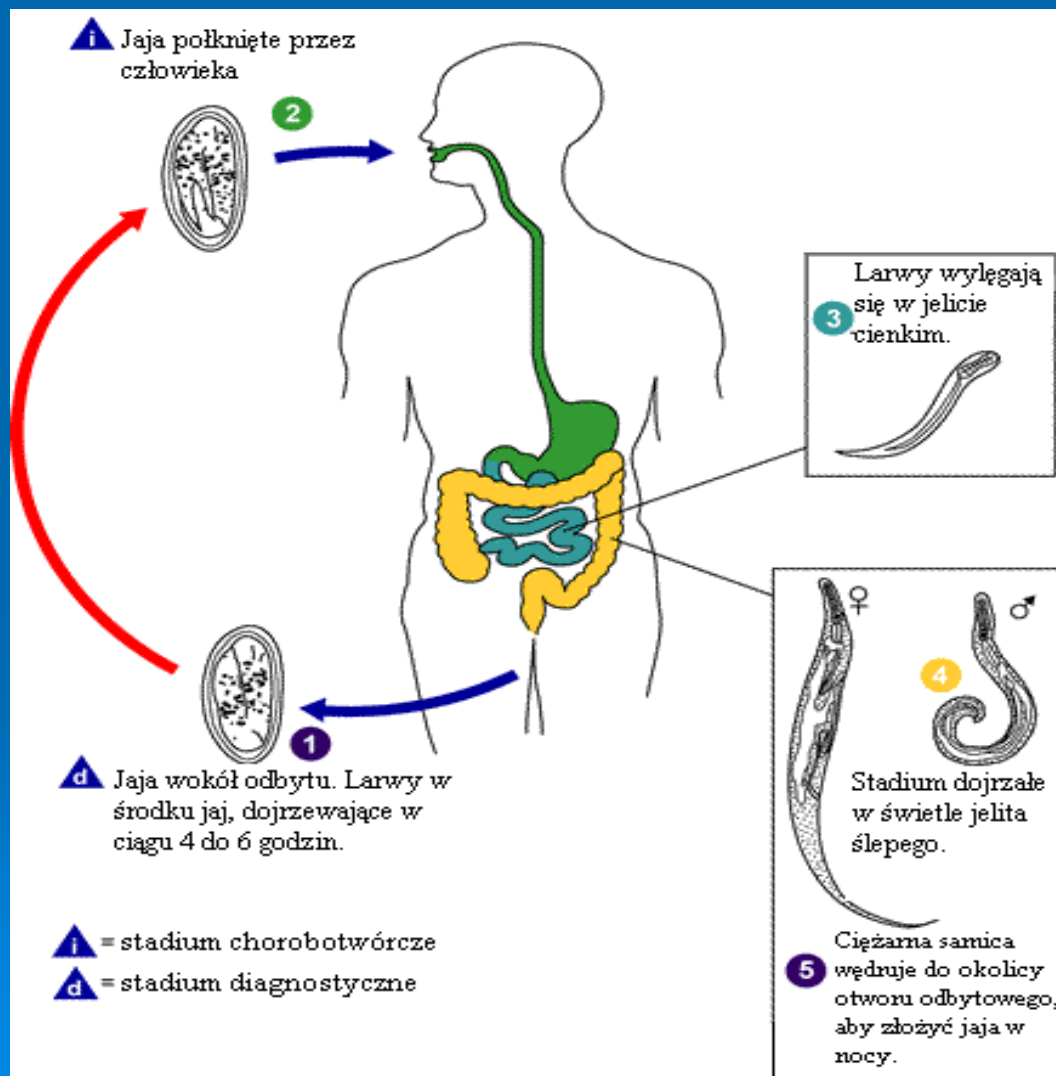
Owsica

3) Droga inhalacyjna - jaja przyklejone do unoszących się cząsteczek kurzu dostają się w czasie wdechu do części nosowej gardła, a stąd po połknięciu trafiają do jelita.

OWSICA

cykl życiowy owsika

OWSICA

Objawy owsicy

Najbardziej charakterystycznym objawem owsicy jest uporczywy świąd w okolicy odbytu.

OWSICA

Objawy związane z układem pokarmowym:

- **ból brzucha**
- **utrata apetytu**
- **nudności**
- **zaburzenia wypróżniania**
- **obecność białych, ruchomych nicieni w kale**
- **biegunka**

OWSICA

Objawy związane z układem nerwowym :

- **nadpobudliwość**
- **nocne moczenie**
- **zaburzenia snu**
- **bóle głowy, ogólne poczucie zmęczenia**
- **drażliwość, nerwowość**
- **zaburzenia koncentracji**
- **zgrzytanie zębami**

OWSICA

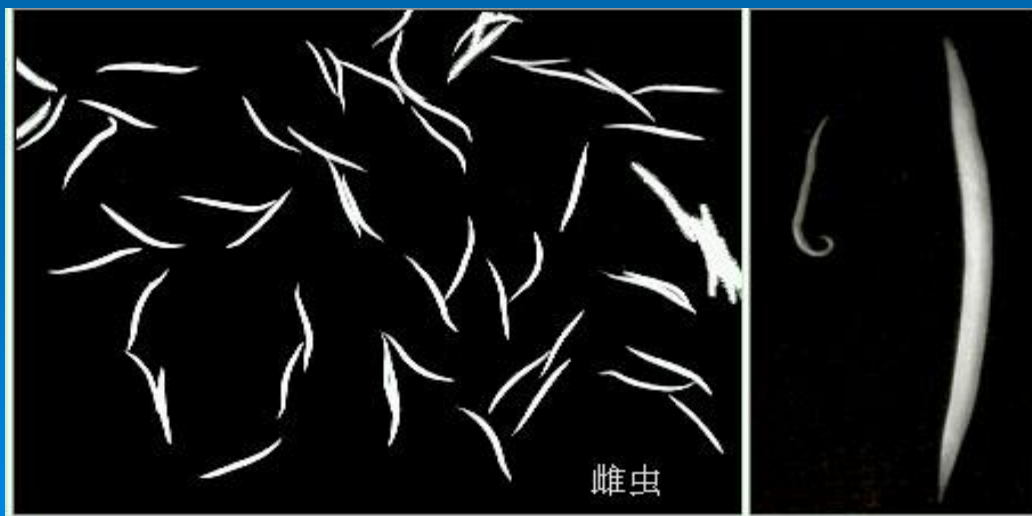
Zmiany skórne

- **Bladość skóry**
- **Podkrażone oczy**
- **Uporczywy świąd i zmiany wypryskowe w okolicy odbytu**
- **U dziewczynek możliwe infekcje sromu i pochwy, co skutkuje swędzeniem i upławami**

OWSICA

**Jeśli dziecko sięga do pośladków,
niepokojnie śpi i skarży się na
swędzenie w okolicy odbytu, można
przypuszczać, że ma owsiki.**

OWSICA

Zapobieganie

- **ściśle, rygorystyczne przestrzeganie zasad higieny osobistej: częste mycie rąk, przede wszystkim przed każdym posiłkiem, po wyjściu z toalety, obcinanie krótko paznokci u dzieci**
- **korzystanie z pryszniców i unikanie kąpieli w wannie, nie używanie cudzych przyborów toaletowych (np. gąbki, szczotki)**
- **częsta, regularna zmiana pościeli, bielizny osobistej oraz ręczników**

OWSICA

Zapobieganie

- dokładne mycie warzyw i owoców przed jedzeniem,
- unikanie zabawy w zanieczyszczonych piaskownicach,
- usuwanie kurzu w pomieszczeniach,
- systematyczne mycie zabawek i innych przedmiotów codziennego użytku.

OWSICA

Pomoc lekarska

- **W przypadku zauważenia niepokojących objawów niezbędna jest pomoc lekarska.**
- **W przypadku podejrzenia owsicy wskazane jest wykonanie diagnostycznych badań laboratoryjnych (badanie w kierunku wykrywania obecności jaj owsików w wymazie okołoodbytniczym przed leczeniem : badanie należy wykonać trzykrotnie w odstępach min. 3-5 dni).**

OWSICA

Zalecenia

- **ściśle dostosowanie się do zaleceń lekarza,**
- **leczenie wszystkich pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z zarażonym lub pozostających z nim w bliskim kontakcie.**

OWSICA

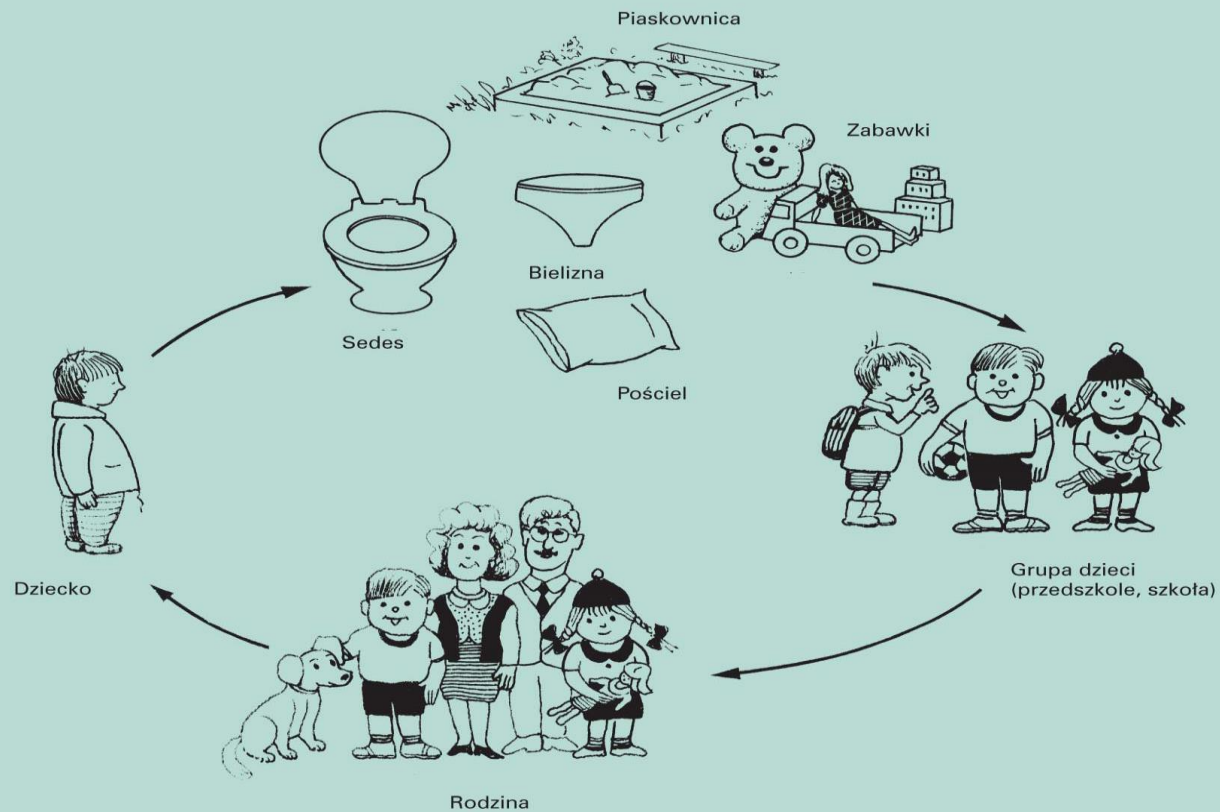
Zalecenia po zdiagnozowaniu

- Wyprać, wygotować i wyprasować z użyciem pary bieliznę dziecka, piżamę oraz jego pościel,
- utrzymać w nienaganej czystości mieszkanie ze szczególnym uwzględnieniem łazienki i toalety,
- nie używać tego samego ręcznika, gąbki, szczoteczki co osoba zarażona itp.
- umyć zabawki i inne przedmioty codziennego użytku z wykorzystaniem odpowiednich detergentów,
- wykonać badanie kontrolne po okresie leczenia - tj po około 2 tyg.

Bibliografia

- A. Baumann-Popczyk, M. Sadkowska - Todys, A. Zieliński, *Choroby zakaźne i pasożytnicze-epidemiologia i profilaktyka*, wyd. alfa-medica press, 2014
- A. Buczek, *Choroby pasożytnicze*, wyd. Koliber, Lublin 2005
- A. Buczek, *Atlas pasożytów człowieka*, wyd. Koliber, Lublin 2005
- Z. Pawłowski, J. Stefaniak, *Parazytologia kliniczna*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2004
- R. Kadłubowski, A. Kurnatowska, *Zarys parazytologii lekarskiej*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 1999

W kręgu owsicy

Ryc. 12.14. Drogi zarażenia się owsikiem (wg M. Kłeczek, W. Płonki, PZH, Warszawa).

Badania w kierunku owsicy

**Badania wykonuje między innymi
Wojewódzka Stacja
Sanitarно-Epidemiologiczna
w Bydgoszczy**

**Pracownia Parazytologiczna
tel.: 52 376 18 29
ul. Kujawska 4, Bydgoszcz**

Bibliografia

Fotografie i rysunki pobrano z następujących źródeł internetowych:
data dostępu 25 lipiec 2014r.

1. Slajd nr 1
http://forum.gazeta.pl/forum/w,86962,89631743,,Pasozyty_robaki_pierwotniaki_bakterie_i_grzyby.html?v=2
2. Slajd nr 3
http://www.grabieniec.pl/pokaz_arttykul.php?id_arttykulu=758
3. Slajd nr 4
http://www.sfd.pl/PASOZYTY_NASZEGO_ORGANIZMU_wszystko_o_nich!!!-t312886.html
4. Slajd nr 5
<http://tematy.zdrowie.gazeta.pl/temat/zdrowie/owsica+u+doros%C5%82ych>
5. Slajd nr 6
<http://www.kala1981.qz.pl/glowna.php?dzial=dzieci&artykul=29>
6. Slajd nr 8 <http://forumzdrowia.pl/drukuj.php?id=9236>
7. Slajd nr 9 <http://medisite.pl/owsica-choroba-nie-tylko-dzieci/>
8. Slajd nr 11 <http://urodaizdrowie.pl/jak-chronic-swoj-organizm-przed-pasozytami#&panel1-1>
9. Slajd nr 13
http://zdrowie.gazeta.pl/Zdrowie/1,101580,13482863,Enterobioza_Owsica_.html
10. Slajd nr 14 <http://www.owsiki.com.pl/cykl-rozwojowy-owsikow/>

Bibliografia

11. Slajd nr 15 http://zarzycka.zdrowi.com.pl/pasozyty_owsiki.html
12. Slajd nr 16 <http://polki.pl/we-dwoje/owsiki,tag,11319.html>
13. Slajd nr 18
<http://medycznylublin.pl/Artykuly/Owsiki.Jak.z.nimi.wygrac>
14. Slajd nr 19 <http://www.owsiki.eu/rozpoznanie-owsicy/>
15. Slajd nr 20 <http://www.owsiki.info.pl/owsiki-sposob-zarazenia/>
16. Slajd nr 21
http://www.sfd.pl/PASOZYTY_NASZEGO_ORGANIZMU_wszystko_o_nich!!-t312886.html
17. Slajd nr 23 <http://babyonline.pl/rotawirusy-4-charakterystyczne-objawy-zakazenia,choroby-malego-dziecka-galeria,2768,r3.html>
18. Slajd nr 25 <http://forumzdrowia.pl/drukuj.php?id=9236>
19. Slajd nr 30 <http://dbajozdrowie.blogspot.com/2010/09/owsiki-czyli-trudne-pasozyty.html>

KONIEC

Dziękujemy za uwagę